

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

3115

Vragen van het lid **Renkema** (GroenLinks) aan de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over *het Vertrouwensexperiment bijstand Tilburg* (ingezonden 22 mei 2019).

Antwoord van Staatssecretaris **Van Ark** (Sociale Zaken en Werkgelegenheid) (ontvangen 20 juni 2019).

Vraag 1

Bent u bekend met het bericht «Eerste resultaat Vertrouwensexperiment bijstand Tilburg: vertrouwen zorgt voor gezondheid en geluk»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2 tot en met 5

Wat vindt u ervan dat het experiment duidelijk heeft geleid tot meer participatie, meer zelfvertrouwen en meer welzijn? Deelt u de conclusie dat meer vertrouwen en minder regels uiteindelijk beter werken voor mensen? Zo nee, waarom niet?

Zijn de eerste resultaten van het vertrouwensexperiment in Tilburg ook bij u bekend? Geldt dit ook voor de eerste resultaten van vertrouwensexperimenten in andere steden? Zo ja, bent u bereid deze tussenresultaten ook met de Kamer te delen?

Welke conclusie trekt u uit deze eerste tussenresultaten? Bent u bereid de experimenten te verlengen en uit te breiden naar andere steden? Zo nee, waarom niet?

Bent u ermee bekend dat veel gemeenten behoefte hebben een dergelijk experiment uit te voeren? Zo ja, wat vindt u daarvan? Bent u bereid te inventariseren hoe breed deze behoefte is?

Antwoorden 2 tot en met 5

Verschillende gemeenten hebben van SZW de bevoegdheid gekregen om te experimenteren bij de uitvoering van de Participatiewet. Het centrale doel is te onderzoeken wat werkt om bijstandsgerechtigden onafhankelijk te laten

¹ Brabants Dagblad, 19 mei 2019; <https://www.bd.nl/tilburg-e-o/eerste-resultaat-vertrouwensexperiment-bijstand-tilburg-vertrouwen-zorgt-voor-gezondheid-en-geluk-a37e21e8/>

worden van de bijstand via uitstroom naar werk². Op lokaal niveau kan het landelijk experiment zijn uitgebreid met betrekking tot bijvoorbeeld de effecten ten aanzien van «welbevinden», «gezondheid» en «actiever participeren». De lokale aanvullingen, die van gemeente tot gemeente kunnen verschillen, maken op grond van het Tijdelijk besluit experimenten Participatiewet geen onderdeel uit van het landelijke experiment.

Nadat in 2017 is begonnen met de voorbereidingen, zijn gemeenten in 2018 gestart met het uitvoeren van de experimenten. De experimenten duren voor wat betreft het inhoudelijk deel tot 1 oktober 2019. Om de realisatie van een zo zuiver mogelijke effectmeting over de totale experimenteerperiode mogelijk te maken, is momenteel een voorstel in procedure gebracht om de experimenten in procedurele zin met maximaal 3 maanden te verlengen. Dit voorstel is in het kader van een voorhangprocedure aan het parlement aangeboden³. Deze voorhangprocedure is inmiddels afgerond en er zijn geen opmerkingen vanuit de Tweede of Eerste Kamer op het voorstel gekomen. Ieder halfjaar ontvang ik van gemeenten voortgangsverslagen. Deze verslagen hebben alleen betrekking op de uitvoering van het experiment waarop de aanwijzing betrekking heeft en niet op de aanvullende onderzoeksopdracht die lokaal is afgesproken. De experimenten moeten voldoende wetenschappelijk geborgd zijn, om na afloop wetenschappelijk valide resultaten op te leveren met betrekking tot het reeds vermelde centrale doel. Hiertoe heeft de beoordeling van ingediende aanvragen plaatsgevonden aan de hand van een tevoren vastgesteld beoordelingskader, welk kader verder ook leidend is in de contacten met de onderzoekers over de wetenschappelijke voortgang van de experimenten. Zo heeft SZW ZonMw gevraagd om de gemeentelijke onderzoekers te helpen om de experimenten uit te voeren binnen dat wetenschappelijk kader. De wetenschappelijke kwaliteit van de experimenten is gediend met zo zuiver mogelijke effectmetingen. Hiertoe is het wenselijk om geen voorlopige, tussentijdse resultaten naar buiten te brengen.

Daartoe uitgenodigd door vragen van de fractie van GroenLinks bij de behandeling van de SZW-begroting 2018, heb ik uw Kamer gemeld dat de experimenten interessant zijn, maar dat ze niet tussentijds van allerlei conclusies te voorzien zijn⁴. De bevindingen van de gemeenten waren destijds maar ook thans nog niet wetenschappelijk getoetst en zijn daarom op dit moment nog niet voor interpretatie vatbaar. In het overleg dat ik begin dit jaar had met alle wethouders van de experimenteergemeenten onderschreven zij dat het verstandig is om geen tussentijdse resultaten openbaar te maken, om de wetenschappelijke evaluatie niet te beïnvloeden. Zij worden gesteund door de door hen aangestelde onderzoekers, verenigd in het Landelijk Overleg Experimenten Participatiewet.

Gemeenten dienen hun eindverslag, voorzien van een wetenschappelijke toetsing betreffende de volledige experimenteerperiode, uiterlijk 1 februari 2020 aan mij te zenden en uiterlijk 1 mei 2020 zal ik het parlement informeren⁵. Bij die gelegenheid zal ik u informeren welke conclusies aan de experimenten kunnen worden verbonden en ook of dat eventueel aanleiding geeft te komen met een voorstel om de Participatiewet op onderdelen te wijzigen. Daarbij zal gebruik worden gemaakt van de bevindingen van de procesevaluatie door ZonMw, alsmede de door het CPB uit te voeren overkoepelende kwantitatieve effectevaluatie met betrekking tot het centrale doel wat werkt om bijstandsgerechtigden onafhankelijk te laten worden van de bijstand via uitstroom naar werk.

² Kamerstuk 35 000 XV, nr. 1, blz. 50

³ Kamerstuk 34 352, nr. 162.

⁴ Handelingen II, 2018–2019, nr. 30 item 7.

⁵ Kamerstukken 2017–2018, 34 352, nr. 76.